

KIRJASTON JA KOULUN YHTEISTYÖ VIITASAARELLA JA PIHTIPUTAALLA

Kirjaston ja koulun yhteistyösuunnitelma koskee Viitasaaren kaupungin ja Pihtiputaan kunnan 0.–9. luokkien oppilaita. Suunnitelman tavoitteena on virittää lasten ja nuorten lukuinnostusta sekä taata se, että kaikilla oppilailla on tasavertaiset mahdollisuudet kirjaston palveluihin ja monilukutaidon tukeen.

Yhteistyösuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon perusopetuksen perusteissa mainitut tiedonhankinta- ja hallintataidot, elämyksellisyys, tiedon tuottamisen taidot sekä kirjallisuuskasvatus. Suunnitelman avulla toteutetaan myös kirjastoille laissa määriteltyjä tehtäviä, kuten lukemisen ja kirjallisuuden edistämistä, tietopalvelun tarjoamista sekä tiedonhankinnan ja monipuolisen lukutaidon ohjausta ja tukea. Suunnitelma päivitetään vuosittain yhdessä koulujen kanssa.

Lasten- ja nuortenkirjastotyöstä vastaava lastenkirjastotiimi ottaa lukuvuoden alkaessa yhteyttä opettajiin ja sopii yhteistyön aikataulutuksesta heidän kanssaan. Suunnitelmaan merkittävät kirjastotuokioita voidaan muokata kullekin koululle ja oppilasryhmälle sopivaksi. Tuokiot voidaan toteuttaa kirjastossa, koululla, kirjastoautossa tai etäyhteyksien välityksellä.

Kirjasto toivoo, että opettajat tuovat oppilaitaan aktiivisesti myös omatoimisille lainauskäynneille. Opettajan tulee olla luokan mukana valvomassa oppilaita.

Opettajat voivat esittää kirjastolle toiveita ohjatuista kirjastotuokioista (esim. kirjavinkkaus), vaikka niitä ei olisi merkitty suunnitelmaan. Rajallisten resurssien vuoksi kirjasto ei voi kuitenkaan taata, että kaikkiin suunnitelman ulkopuolisiin toiveisiin pystytään vastaamaan. **Kirjavinkkaus- ym. pyynnöt tulee esittää vähintään kolme viikkoa ennen toivottua ajankohtaa.**

Lastenkirjastotiimi auttaa kouluja kaikissa lasten ja nuorten kirjastopalveluihin liittyvissä asioissa. Ota yhteyttä:

**Viitasaaren koulut (Haapaniemi,
Huopana, Kymönkoski) ja
Putaanvirran yläkoulu:**

Kirjastonhoitaja Maria Saarnio
maria.saarnio@viitasaari.fi
puh. 044 675 6110

**Pihtiputaan alakoulut
(Putaanvirta, Muurasjärvi):**

Kirjastonhoitaja Marjaana Turpeinen
marjaana.turpeinen@pihtipudas.fi
Kirjastovirkailija Sirpa Häkkinen
sirpa.hakkinen@pihtipudas.fi
puh. 040 860 0747

Yhteistyösuunnitelma eri luokka-asteille

Esikoulu tai 1. luokka

Kirjasto tutuksi ohjatulla ryhmäkäynnillä

Käsiteltäviä aihepiirejä:

- kirjastotila, erityisesti lastenosasto ja sen kokoelmat
- kirjastokortti ja sen vastuullinen käyttö
- lainaaminen ja palauttaminen
- aineiston käsittely kirjastossa ja kotona
- hyvä kirjastokäyttäytyminen
- avun pyytäminen henkilökunnalta

2. luokka

Kirjavinkkaus

Esitellään ikä- ja osaamistasoon sopivaa luettavaa. Vinkkaukseen voidaan liittää Keski-kirjastojen lukudiplomin esittely.

3. luokka

Tarinallinen **kirjastoseikkailu**, jonka ohessa opitaan mm. seuraavia asioita:

- aakkostus ja hyllyjärjestys
- aineiston käsittely ja elämänkaari
- tiedonhaku ja kirjastoluokitus

Kirjastoseikkailun kesto noin 90 min.

4. luokka

Kirjavinkkaus

Vinkataan ikä- ja osaamistasoon sopivaa aineistoa painottaen uusia lastenkirjoja. Vinkkaustuokion kesto noin 45–60 min. Voidaan toteuttaa myös vertaisvinkkauksena tai kirjavaaleina.

5. luokka

Kirjastonkäytön opetus

Opetellaan tiedonhaun prosessia ja tutustutaan kirjaston tiloihin ja palveluihin.

Käsiteltäviä aihepiirejä:

- kirjastoasioinnin perusteet
- kirjaston tilat ja palvelut
- verkkokirjasto ja tiedonhaku (mobiilitehtävät)
- aineistolajit, aakkostus, genret ja luokitusjärjestelmä

6. luokka

Mediakasvatuksen teematunti esim. mediataitoviikolla

Opetellaan vuorovaikutteisien menetelmien esim. lähdekritiikkiä, ikärajoja, kuvien käyttöä ja nettikäyttämisen perusasioita. Harjoitellaan erilaisten mediasisältöjen tuottamista. Tunnin sisällöstä sovitaan tarkemmin opettajan kanssa.

7. luokka

Kirjastonkäytön opetus

Harjoitellaan tiedonhakua ja itsenäistä kirjastonkäyttöä. Tiedonhakuharjoitukset voidaan integroida äidinkielen ja kirjallisuuden tai muiden aineiden opetukseen.

Käsiteltäviä aihepiirejä:

- kirjastoasioinnin perusteet tiiviisti
- verkkokirjasto ja tiedonhaku (mobiilitehtävät): aineiston varaaminen, saatavuustietojen tulkinta asiakaspäätteeltä ja aineistojen paikantaminen hyllystä
- luokitusjärjestelmä YKL
- e-aineisto

8. tai 9. luokka

Kirjavinkkaus tai lyhyt kirjaesittely

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetukseen integroitu vinkkaus tai kirjaesittely kirjallisuuden genreistä tai suomalaisesta kaunokirjallisuudesta. Vinkkaus on vuorovaikutteista ja lukukokemusten jakamisella on siinä merkittävä rooli. Vinkkauksessa huomioidaan vähän lukevat oppilaat, joilla on haasteita löytää kiinnostavaa ja omaan osaamistasoon sopivaa luettavaa.

Kaikki luokat

Seuraavat yhteistyömuodot voidaan toteuttaa, jos koulut tai luokat niitä erikseen pyytävät. Kirjailijavierailujen järjestäminen riippuu kirjaston taloudellisista resursseista.

Näyttely, projekti tai tapahtuma

Oppilaat suunnittelevat yhdessä kirjaston ja aineen- tai luokanopettajan kanssa näyttelyn, projektin tai tapahtuman, joka toteutetaan kirjaston tiloissa. Toiminnasta tulee sopia kirjaston kanssa hyvissä ajoin.

Kirjailijavierailu

Lasten- tai nuortenkirjailija vierailee koululla. Vierailu toteutetaan alueen kirjastojen ja koulujen yhteistyönä. Oppilaat valmistautuvat vierailuun tutustumalla kirjailijan teoksiin sekä miettimällä kysymyksiä.

Satutuokio

Kirjasto toteuttaa satutuokion ryhmän toivomasta temasta. Tuokio voidaan järjestää joko kirjastossa tai omassa luokassa.

Sanataidepaja

Pajassa herätellään oppilaiden mielenkiintoa kirjoja ja kirjallisuutta kohtaan elämyksellisin ja osallistavin menetelmin. Oppilaat tekevät erilaisia harjoitteita, kirjoittavat tekstejä ja leikkivät sanoilla ja kielellä.